

A Rádiózenekar Dohnányi-díjas művésze

Varga Gábor atomfizika helyett a muzsikát választotta

A Magyar Rádió Szimfonikus Zenekaránál a muzsikusok titkos szavazással minden esztendőben megválasztják az Év művészt, azt a zenészt, aki átveheti a Dohnányi-díjat. Azért viseli Dohnányi Ernő nevét ez az elismerés, mert annak idején ő volt az, aki a Rádiózenekar elődjét életrehívta. A kitüntetés mindig az a muzsikus kapja meg, aki az adott esztendőben nyújtott teljesítménye alapján erre a leginkább érdemes. A MR Szimfonikus Zenekar Dohnányi-díját most egy fiatal zenésznek, Varga Gábor klarinétművésznek ítélte oda a tagság.

– Gyerekkora óta muzsikusnak készülsz?

– Nem, először atomfizikus akartam lenni. Nálunk otthon, a családban nem zenélt senki, s a muzsikát egy szerencsés véletlennek köszönhettem. Alsótagozatos voltam, amikor Tiszafüreden megalakult a zeneiskola és hozzánk, az általános iskolába is átjöttek növendékeket toborozni. Olyan meggyőző és szimpatikus volt a fúvóstanár, Kőmíves Miklós, hogy hatására a bátyám és én is magunktól jelentkeztünk, s beiratkoztam a zeneiskolába. Egy-két esztendő elteltével már indultam a korosztályom zenei versenyén és első lettem. Ettől kezdve valahogy nyilvánvaló volt a számomra, hogy zenész leszek, sőt, a bátyám is a muzsikuspályát választotta. Persze, mindebben óriási szerepet játszott a zeneiskolai tanárom, aki mellett, hogy nagyszerű pedagógusként dolgozott, remek ember is volt. Próbált is lebeszélni a zenészpályáról, az ő példáját látva azonban nem dönthettem másképp.

– Már a beiratkozásnál a klarinétot választotta?

– Nem, zongorázni akartam. Lekéstem azonban a beiratkozást, már betelt az összes zongorista hely, s mivel már ott voltam, megkérdeztem, mire lehet még jelentkezni. A fúvós tanár azt tervezte, fagottost nevel belőlem, nyolc évesen azonban még nagyobb volt nálam a hangszer, amit ráadásul el sem bírtam. Ezért azt tanácsolta, kezdjek el klarinétozni, s két esztendő múlva áttérhetünk a fagottra. Később azonban, amikor látta, hogy ezen a hangszeren mennyire tehetséges vagyok, már nem akarta, hogy instrumentumot váltsak.

– Ön pedig később sem vágyott más hangszer után?

– Akárhányszor felbontok egy doboz nádat, mindig megbánom a döntésemet, de most már késő!

– S a hangjegyek helyett nem hiányoztak az atomok és elektronok?

– Ezt a másik, atomfizikusi pályaképet egy-két év elteltével elfelejtettem. Egyre több időt töltöttem zenével, egyre fontosabb része lett a napjaimnak. Hatodik osztályos korunktól pedig rendszeresen bejártunk Debrecenbe, az ottani tanár óráira. Amikor ő Finnországba ment, akkor az utódjánál tanultunk tovább. Én úgy készültem, hogy Debrecenbe felvételizem, egy osztálykirándulás alkalmával azonban felfedeztem, Kecskeméten is van zeneművészeti szakközépiskola. Szóltam a tanáromnak, hogy menjünk el oda is felvételizni. A jelentkezéskor két és fél órát beszélgettem a kecskeméti tanárral, aki ez után rábeszélte, hogy maradjak náluk. Két esztendőt töltöttem ebben a városban, majd jelentkeztem Szegedre, ahol szintén tanított az akkori mesterem, Maczák János. Ment tehát minden a maga útján, némi országjárással fűszerezve alakult a zenei pályám. Eközben ugyanis úgy döntöttem, megpróbálkozom a fővárossal, a Zeneakadémiával is. Az első kísérletem sikertelen volt, Szegedre azonban mégcsak felvételiznem sem kellett, mert az érettségim alapján máris a főiskola tagja voltam. Így maradtam hát Szegeden, ahol 1996-ban megszereztem a diplomámat.

– S hogyan lett mindebből Budapest és Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara?

– Ahogy elvégeztem a szegedi főiskolát, jelentkeztem a Zeneakadémiára, ahová ekkor már felvettek, s Ditrich Tibornál tanultam. A Rádiózenekarnál ekkor éppen akadémistáknak hirdettek próbajátékot egy kötött időtartamú, néhány hónapos félállásra. Többen jelentkezünk, s végül rám esett a választás. Amikor ez a néhány hónap letelt, akkor egy fél évet a MATÁV Szimfonikusoknál töltöttem, majd visszatértem a Rádiózenekarhoz. Ez az együttes a pályám egyik meghatározó állomása, a folytatást pedig majd meglátjuk.

– A szólistaságon nem gondolkodott?

– Nagyon kevés olyan klarinétos akad a világon, aki csak szólóesteken lép a közönség elé. Számomra az a fontos, hogy a

zenekari munkám mellett rendszeresen kamarazenéljek, s időről-időre szólólistaként is muzsikáljak. Egyébként az első szólókoncertem is a Rádiózenekarhoz kötődik, a Zeneakadémián muzsikáltunk, az együttest Vásáry Tamás dirigálta, s én Debussy Klarinétrapszódiaját játszottam. Olyan jól sikerült, hogy ezután az este után egyre inkább azt éreztem, komolyabban kell foglalkoznom a szólófeladatokkal. Azóta is rendszeresen koncertpódiumra lépek, január elején például Mozart Esz-dúr szimfonia concertantéját játszottam kiváló fúvóskollégákkal és a zenekarral együtt. Mostani, három hetes, japán turnénk után is szólólistaként muzsikálok majd. A nőnapon, március 8-án ugyanis az Olasz Intézetben egy kortárs, angol zeneszerző kompozícióját adom elő Kovács László dirigálásával és a Rádiózenekarral. Áprilisban pedig Debrecenben muzsikálok, ahol Kovács Zoltán számomra írt, Álomtáncok című darabját játszom. Visszatérve a zenekari munkához, azért az együttesmuzsikálás közben is akad számos szólistikus feladat!

– Mennyire meghatározó egy-egy ember a fúvósszólámon belül? Egyetlen fúvós távozását is megérezheti a zenekar?

– Igen, hiszen szükség van arra, hogy legyenek domináns személyek, akik sokban meghatározzák a játék karakterét. S persze idő, amíg az emberek összeszoknak, megtanulnak egymásra figyelni. Az például nagyon inspiráló lehet a többiek számára, ha a fúvósok közül valaki szépen formál meg egy szólómot és azt adja tovább. Számomra egyébként ugyanilyen ösztönző ez a Dohnányi-díj, amelynél külön öröm és elismerés, hogy a kollégák találtak rá érdemesnek.

– Meglepte a kitüntetés?

– Igen, mert nem számítottam rá, s egy szavazás végeredménye mindig kétséges. De ettől az ember még nem ülhet nyugodtan a babérjain. Továbbra is naponta meg kell dolgozni a fejlődésért. Persze, mindenkinek megvannak a maga korlátai, s ha önmagunkat nem is tudjuk átlépni, legalább meg kell próbálnunk, hogy eljussunk a képességeink határáig. Én még nem tudom, hogy ott vagyok-e, de szeretném megnézni, mi az, amit el tudok érni.

R. Zs.